

III

(Akty přijaté na základě Smlouvy o EU)

AKTY PŘIJATÉ NA ZÁKLADĚ HLAVY V SMLOUVY O EU

SPOLEČNÝ POSTOJ RADY 2008/944/SZBP

ze dne 8. prosince 2008,

kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 15 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Členské státy hodlají vycházet ze společných kritérií schválených Evropskou radou v Lucemburku a v Lisabonu v letech 1991 a 1992 a z Kodexu chování Evropské unie o vývozu zbraní přijatého Radou v roce 1998.

(2) Členské státy uznávají zvláštní odpovědnost států vyvážejících vojenské technologie a vojenský materiál.

(3) Členské státy jsou rozhodnuty stanovit vysoké společné standardy, které budou všemi členskými státy považovány za minimální při rozhodování o transferech vojenských technologií a vojenského materiálu a o omezování těchto transferů, a jsou rozhodnuty posílit výměnu příslušných informací s cílem dosáhnout větší transparentnosti.

(4) Členské státy jsou rozhodnuty zabránit vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu, které by mohly být použity pro vnitřní represí, mezinárodní agrese nebo by mohly přispět k regionální nestabilitě.

(5) Členské státy hodlají posílit spolupráci a podpořit konvergenci v oblasti vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP).

(6) Byla přijata doplňující opatření proti nelegálním transferům ve formě Programu EU pro prevenci a boj proti nedovolenému obchodování s konvenčními zbraněmi.

(7) Rada přijala dne 12. července 2002 společnou akci 2002/589/SZBP⁽¹⁾ o příspěvku Evropské unie k boji proti destabilizujícímu hromadění a šíření ručních palných zbraní a lehkých zbraní.

(8) Rada přijala dne 23. června 2003 společný postoj Rady 2003/468/SZBP⁽²⁾ o kontrole zprostředkování obchodu se zbraněmi.

(9) Evropská Rada přijala v prosinci roku 2003 strategii proti šíření zbraní hromadného ničení a v prosinci roku 2005 strategii pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně a proti nedovolenému obchodování s nimi, která vychází ze zvyšujícího se společného zájmu členských států Evropské unie na koordinaci jejich postoje k problematice kontroly vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu.

(10) V roce 2001 byl přijat Akční program OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech.

(11) V roce 1992 byl vytvořen Registr konvenčních zbraní OSN.

(12) Státy mají právo převádět prostředky sloužící k sebeobraně, v souladu s právem na sebeobranu uznaným Chartou OSN.

(13) Uznává se přání členských států zachovat obranný průmysl jako součást jejich průmyslové základny a obranného úsilí.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 191, 19.7.2002, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 156, 25.6.2003, s. 79.

- (14) Posilování technologické a průmyslové základny evropské obrany, přispívající k provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky, zejména společné evropské bezpečnostní a obranné politiky, by měla provázet spolupráce a konvergence v oblasti vojenských technologií a vojenského materiálu.
- (15) Členské státy hodlají posílit politiku Evropské unie v oblasti kontroly vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu přijetím tohoto společného postoj, kterým se aktualizuje a nahrazuje Kodex chování Evropské unie o vývozu zbraní přijatý Radou dne 8. června 1998.
- (16) Dne 13. června 2000 přijala Rada Společný vojenský seznam Evropské unie, který je pravidelně přezkoumáván, případně s přihlédnutím k podobným vnitrostátním a mezinárodním seznamům⁽¹⁾.
- (17) Unie musí zajistit soudržnost všech svých vnějších činností jako celku v rámci svých vnějších vztahů v souladu s čl. 3 odst. 2 Smlouvy; v tomto ohledu Rada bere na vědomí návrh Komise na změnu nařízení Rady (ES) č. 1334/2000 ze dne 22. června 2000, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu vojenských a technologií dvojího užití⁽²⁾,

PŘIJALA TENTO SPOLEČNÝ POSTOJ:

Článek 1

1. Každý členský stát posuzuje žádosti o udělení vývozní licence pro zboží zahrnuté do Společného vojenského seznamu EU uvedeného v článku 12 případ od případu podle kritérií v článku 2.
2. Žádosti o udělení vývozní licence uvedené v odstavci 1 zahrnují:
- žádosti o udělení licence pro fyzický vývoz, včetně žádostí za účelem licenční výroby vojenského materiálu ve třetích zemích,
  - žádosti o udělení licence pro zprostředkování,
  - žádosti o udělení licence pro „převoz“ nebo „překládku“,
  - žádosti o udělení licence pro jakýkoli nehmotný přenos softwaru a technologie prostředky, jako jsou elektronická média, fax nebo telefon.

Právní předpisy členských států stanoví, v jakém případě se ve vztahu k těmto žádostem požaduje vývozní licence.

⁽¹⁾ Naposledy pozměněn dne 10. března 2008 (Úř. věst. C 98, 18.4.2008, s. 1).

⁽²⁾ Úř. věst. L 159, 30.6.2000, s. 1.

Článek 2

Kritéria

1. První kritérium: Dodržování mezinárodních povinností a závazků členských států, zejména sankcí přijatých Radou bezpečnosti OSN nebo Evropskou unií, dohod o nešíření a jiných tématech, jakož i dalších mezinárodních závazků.

Vývozní licence je zamítnuta, pokud by její vydání bylo mimo jiné v rozporu s:

- a) mezinárodními závazky členských států a s jejich závazky prosazovat plnění zbrojních embarg Organizace spojených národů, Evropské unie a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě,
- b) mezinárodními závazky členských států vyplývajícími ze Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, Úmluvy o zákazu biologických a toxinových zbraní a Úmluvy o zákazu chemických zbraní,
- c) závazkem členských států nevyvážet žádný druh protipěchotních min,
- d) závazky členských států v rámci Australské skupiny, Režimu kontroly raketových technologií, Zanggerova výboru, Skupiny jaderných dodavatelů, Wassenaarského ujednání a Haagského kodexu chování proti šíření balistických střel.

2. Druhé kritérium: Dodržování lidských práv v zemi konečného určení a dodržování mezinárodního humanitárního práva touto zemí.

— Po posouzení přístupu přijímající země k příslušným zásadám zavedeným mezinárodními nástroji v oblasti lidských práv členské státy:

- a) zamítnou vývozní licenci, jestliže existuje zřejmé riziko, že vojenské technologie nebo vojenský materiál, které mají být vyvezeny, mohou být použity pro vnitřní represy;
- b) vydávají licence se zvláštní obezřetností a opatrností u zemí, kde jsou podle hodnocení příslušných orgánů Organizace spojených národů, Evropské unie nebo Rady Evropy vážně porušována lidská práva, přičemž budou postupovat případ od případu a vezmou v úvahu povahu vojenských technologií nebo vojenského materiálu.

Technologiemi nebo materiálem, které by mohly být použity pro vnitřní represí, se pro tyto účely bude mimo jiné rozumět technologie nebo materiál, u kterých (nebo u jim podobných) bylo prokázáno používání pro vnitřní represí navrhovaným konečným uživatelem, nebo technologie nebo materiál, u nichž je důvod se domnívat, že nebudou dodány pro deklarované konečné užití nebo deklarovanému konečnému uživateli, ale že budou použity pro vnitřní represí. V souladu s článkem 1 tohoto společného postoje bude pečlivě zvažován charakter technologií nebo materiálu, zvláště jsou-li určeny pro účely vnitřní bezpečnosti. Vnitřní represe zahrnuje mimo jiné mučení a jiné kruté, nelidské a ponižující zacházení nebo trestání, okamžité nebo svévolné popravky, zmizení, svévolné zadržení nebo jiné významné porušování lidských práv a základních svobod, jak jsou stanoveny v příslušných mezinárodních nástrojích týkajících se lidských práv, včetně Všeobecné deklarace lidských práv a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

— Po posouzení přístupu přijímající země k příslušným zásadám zavedeným nástroji v oblasti mezinárodního humanitárního práva členské státy:

- c) zamítnou vývozní licenci, jestliže existuje zřejmé riziko, že vojenské technologie nebo vojenský materiál, které mají být vyvezeny, mohou být použity k závažnému porušování mezinárodního humanitárního práva.

3. Třetí kritérium: Vnitřní situace v zemi konečného určení jako výsledek napětí nebo ozbrojených konfliktů.

Členské státy zamítnou udělení licence na vývoz vojenských technologií nebo vojenského materiálu, které by podněcovaly či prodlužovaly ozbrojené konflikty nebo zhoršovaly existující napětí a konflikty v zemi konečného určení.

4. Čtvrté kritérium: Zachování regionálního míru, bezpečnosti a stability.

Členské státy zamítnou vývozní licenci v případě, že existuje zřejmé riziko, že by zamýšlený příjemce použil vojenské technologie nebo vojenský materiál, které mají být vyvezeny, k agresi vůči jiné zemi nebo k prosazení územního požadavku silou. Při zvažování těchto rizik berou členské státy mimo jiné v úvahu:

- a) existenci nebo pravděpodobnost ozbrojeného konfliktu mezi příjemcem a jinou zemí,
- b) územní požadavek vůči sousední zemi, který se příjemce v minulosti snažil prosadit nebo hrozil prosadit silou,

- c) pravděpodobnost, že by vojenské technologie nebo vojenský materiál byly použity k jiným účelům než pro legitimní národní bezpečnost a obranu příjemce,

- d) nutnost neovlivňovat nepříznivě jakýmkoliv významným způsobem regionální stabilitu.

5. Páté kritérium: Národní bezpečnost členských států a území, za které členské státy ve vnějších vztazích odpovídají, jakož i bezpečnost spřátelených a spojeneckých zemí.

Členské státy berou v úvahu:

- a) potenciální dopad vojenských technologií nebo vojenského materiálu, které mají být vyvezeny, na své obranné a bezpečnostní zájmy, jakož i na obranné a bezpečnostní zájmy členských států a spřátelených a spojeneckých zemí, přičemž uznávají, že tento faktor nemůže ovlivnit posuzování kritérií o dodržování lidských práv a o regionálním míru, bezpečnosti a stabilitě;

- b) riziko použití daných vojenských technologií nebo vojenského materiálu proti svým vlastním ozbrojeným silám nebo ozbrojeným silám členských států a spřátelených a spojeneckých zemí.

6. Šesté kritérium: Chování kupující země vůči mezinárodnímu společenství, zejména pokud jde o její přístup k terorismu, povahu jejich spojeneckých závazků a dodržování mezinárodního práva.

Členské státy berou v úvahu mimo jiné pověst kupující země z hlediska:

- a) její podpory nebo podněcování terorismu a mezinárodního organizovaného zločinu;
- b) jejího dodržování mezinárodních závazků, zejména ve vztahu k nevyužívání síly, a mezinárodního humanitárního práva;
- c) jejího závazku k nešíření a dalším oblastem kontroly zbrojení a odzbrojení, zejména podepsání, ratifikaci a provádění příslušných úmluv o kontrole zbrojení a odzbrojení, jež jsou uvedeny v písmenu b) prvního kritéria.

7. Sedmé kritérium: Existence rizika, že vojenské technologie nebo vojenský materiál budou v kupující zemi dodány jinému než deklarovanému odběrateli nebo znovu vyvezeny za nežádoucích podmínek.

Při hodnocení vlivu vojenských technologií nebo vojenského materiálu, které mají být vyvezeny, na přijímající zemi a rizika, že by tyto technologie nebo tento materiál mohly být dodány nežádoucímu konečnému uživateli nebo pro nežádoucí konečné využití, jsou posuzovány tyto skutečnosti:

- a) legitimní obranné a vnitrostátní bezpečnostní zájmy přijímající země, včetně případné účasti na mírových operacích Organizace spojených národů či jiných činnostech pro zachování míru;
- b) technická schopnost přijímající země využít tyto technologie nebo tento materiál;
- c) schopnost přijímající země provádět účinnou kontrolu vývozu;
- d) riziko, že tyto technologie nebo materiál budou znovu vyvezeny do nežádoucích míst určení, a pověst přijímající země z hlediska dodržování předpisů pro opětovný vývoz nebo předpisů pro předchozí souhlas s opětovným vývozem, jejichž uvalení považuje vyvážející členský stát za vhodné;
- e) riziko, že tyto technologie nebo materiál budou dodány teroristickým organizacím nebo jednotlivým teroristům;
- f) riziko nezamýšlených transferů technologií či jejich přepracování k jiným účelům, než pro které byly určeny.

8. Osmé kritérium: Slučitelnost vývozu vojenských technologií nebo vojenského materiálu s technickou a hospodářskou kapacitou přijímající země, přičemž je žádoucí, aby státy své legitimní potřeby v oblasti bezpečnosti a obrany naplňovaly s co nejmenším využitím lidských a hospodářských zdrojů pro potřeby zbrojení.

S přihlédnutím k informacím z důležitých zdrojů, jako jsou Rozvojový program Organizace spojených národů, Světová banka, Mezinárodní měnový fond a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, berou členské státy v úvahu, zda by navrhovaný vývoz mohl vážně ohrozit udržitelný rozvoj přijímající země. V této souvislosti posuzují relativní úroveň vojenských a sociálních výdajů přijímající země, s přihlédnutím k případné pomoci poskytované této zemi ze strany EU či na bilaterálním základě.

Článek 3

Tímto společným postojem není dotčeno právo členských států uplatňovat přísnější vnitrostátní politiky.

Článek 4

1. Členské státy se navzájem informují o podrobnostech žádostí o udělení vývozní licence, jež byly v souladu s kritérii tohoto společného postoje zamítnuty, spolu s vysvětlením, proč

byla daná licence zamítnuta. Dříve než členský stát udělí licenci, která byla jiným členským státem či státy během posledních tří let zamítnuta v podstatě pro identickou transakci, konzultuje nejdříve členský stát nebo státy, které ji zamítly. Pokud se přesto členský stát po těchto konzultacích rozhodne licenci udělit, oznámí tuto skutečnost členskému státu nebo státům, které ji zamítly, s podrobným vysvětlením svého postupu.

2. Rozhodnutí o povolení nebo zákazu transferu jakýchkoliv vojenských technologií nebo vojenského materiálu zůstává v pravomoci každého členského státu. Zamítnutím licence se rozumí takový případ, kdy členský stát odmítl povolit skutečný prodej nebo vývoz daných vojenských technologií nebo vojenského materiálu a kdy by se v opačném případě prodej uskutečnil nebo by došlo k uzavření příslušné smlouvy. V tomto smyslu může zamítnutí podléhající hlášení v souladu s vnitrostátními postupy zahrnovat zamítnutí vydat povolení k zahájení jednání či zápornou odpověď na formální prvotní žádost o informace ke konkrétní zakázce.

3. Členské státy se zamítnutími a konzultacemi nakládají jako s důvěrnými informacemi a nevyužívají je pro vlastní obchodní zvýhodnění.

Článek 5

Vývozní licence se udělují pouze na základě předchozí spolehlivé znalosti konečného použití v zemi konečného určení. To bude obecně vyžadovat důkladnou kontrolu osvědčení konečného uživatele nebo příslušné dokumentace nebo určitou formu úředního povolení vydaného zemí konečného určení. Při posuzování žádostí o udělení licence pro vývoz vojenských technologií nebo vojenského materiálu za účelem výroby ve třetích zemích berou členské státy v úvahu zejména možné použití hotového výrobku v zemi výroby a riziko, že by hotový výrobek mohl být dodán nebo vyvezen nežádoucímu konečnému uživateli.

Článek 6

Aniž je dotčeno nařízení (ES) č. 1334/2000, budou kritéria v článku 2 tohoto společného postoje a konzultační postup uvedený v článku 4 uplatňovány také na členské státy, pokud jde o zboží a technologie dvojího užití uvedené v příloze I nařízení (ES) č. 1334/2000, existuje-li vážný důvod se domnívat, že konečným uživatelem tohoto zboží a technologie budou ozbrojené síly, vnitřní bezpečnostní složky nebo podobné subjekty přijímající země. Odkazuje-li se v tomto společném postoji na vojenské technologie nebo vojenský materiál, zahrnuje to i toto zboží a tyto technologie.

Článek 7

Za účelem maximalizace účinnosti tohoto společného postoje posílí členské státy svou spolupráci v rámci SZBP a budou podporovat konvergenci v oblasti vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu.

Článek 8

1. Každý členský stát rozesílá ostatním členským státům důvěrnou výroční zprávu o svých vývozech vojenských technologií a vojenského materiálu a o provádění tohoto společného postoje.

2. Výroční zpráva EU vycházející z příspěvků všech členských států je předkládána Radě a zveřejňována v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie*.

3. Kromě toho každý členský stát, který vyvází technologie nebo materiál uvedené na Společném vojenském seznamu EU, zveřejňuje národní zprávu o svých vývozech vojenských technologií a vojenského materiálu, jejíž obsah bude v souladu s platnými vnitrostátními předpisy, a poskytne informace pro výroční zprávu EU o provádění tohoto společného postoje, jak je stanoveno v uživatelské příručce.

Článek 9

S přihlédnutím k zásadám a kritériím tohoto společného postoje členské státy v rámci SZBP případně společně posoudí situaci potenciálních nebo skutečných příjemců vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu z členských států.

Článek 10

Ačkoli členské státy mohou případně také brát v úvahu dopad navrhovaných vývozu na své vlastní hospodářské, sociální, obchodní a průmyslové zájmy, tyto faktory neovlivňují uplatňování výše uvedených kritérií.

Článek 11

Členské státy vynakládají maximální úsilí, aby podnítily další státy vyvážející vojenské technologie nebo vojenský materiál k uplatňování kritérií tohoto společného postoje. Se třetími státy uplatňujícími tato kritéria si pravidelně vyměňují zkuše-

nosti ze svých politik kontroly vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu a z uplatňování kritérií.

Článek 12

Členské státy zajistí, aby jim jejich vnitrostátní právní předpisy umožnily kontrolovat vývoz technologií a materiálu uvedených na Společném vojenském seznamu EU. Společný vojenský seznam EU funguje jako referenční bod pro vnitrostátní seznamy vojenských technologií a vojenského materiálu členských států, tyto seznamy však přímo nenahrazuje.

Článek 13

Uživatelská příručka k Evropskému kodexu chování pro vývoz vojenského materiálu, která je pravidelně hodnocena, slouží jako vodítko pro provádění tohoto společného postoje.

Článek 14

Tento společný postoj nabývá účinku dnem přijetí.

Článek 15

Tento společný postoj bude přezkoumán po třech letech od jeho přijetí.

Článek 16

Tento společný postoj bude zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 8. prosince 2008.

Za Radu
předseda

B. KOUCHNER